BIBLIA SACRA
VULGATÆ EDITIONIS

JUXTA

Exemplar ex Typographia Apostolica Vaticana, Romæ 1592.

correctis corrigendis

ex Indicibus correctoriis Romae editis in usum Bibliorum Vaticanorum latinorum ann. 1592. 1593. 1598.; nec non substratis lectionibus ex Vaticanis illis Bibliis latinis ann. 1590. 1592. 1593. 1598. inter sese variantibus, additisque locis parallelis.

EDIDIT

LEANDER VAN ESS,
S. THEOLOGIÆ DOCTOR.

PARS I.

TUBINGÆ,
SUMTIBUS LUDOVICI FRIDERICI FUES.
1824.

LIBER GENESIS.

Cap. 1.

De mundi creatione, rerum creatarum distinctione et ornatu; deque hominis formatione, cui subjecit Deus omnia, quae creaverat.

1. In* principio creavit Deus coelum et terram. * Act. 14, 15. 17, 24. Ps. 32, 6. 135, 5. Eccl. 18, 1. Rom. 1, 20. Hebr. 11, 3. Joh. 1, 1. 3.

2. Terra autem erat inanis et vacua, et tenebrae erant super faciem abyssi *, et spiritus Dei a) ferebatur super aquas. * 2 Petr. 3, 5.

3. Dixitque Deus *: Fiat lux! Et facta est lux. * Hebr. 11, 3. Ps. 33, 6. 9.

4. Et vidit Deus lucem quod esset bona; et divisit lucem a tenebris.

5. Appellavitque lucem Diem, et tenebras Noctem *. Factumque est vespere et mane dies unus. * Ps. 73, 16.

6. Dixit quoque Deus: Fiat firmamentum in medio aquarum; et dividat aquas ab aquis!

7. Et fecit Deus firmamentum *, divisitque aquas, quae erant sub firmamento, ab his †, quae erant super firmamentum. Et factum est ita. * Ps. 103, 3. Jes. 40, 22. † Ps. 135, 5. 148, 4. Jer. 10, 12. 51, 15.

8. Vocavitque Deus firmamentum: Coelum; et factum est vespere, et mane dies secundus.

9. Dixit vero Deus: Congregentur * aquae, quae sub coelo sunt, in locum unum; et appareat arida. Et factum est ita. * Ps. 103, 8. 9. 10.

10. Et vocavit Deus aridam *: Terram; congregationesque aquarum appellavit: Maria. Et vidit Deus, quod esset bonum. * Job 38, 4. Ps. 32, 7. 88, 12. 135, 6.

11. Et ait: Germinet terra herbam virentem, et facientem semen, et lignum pomiferum faciens fructum juxta genus suum, cujus semen in semetipso sit super terram. Et factum est ita *. * Ps. 103, 14.

12. Et protulit terra herbam virentem, et facientem semen juxta genus suum, lignumque faciens fructum, et habens unumquodque sementem secundum speciem suam. Et vidit Deus quod esset bonum.

13. Et factum est vespere, et mane dies tertius.

14. Dixit autem Deus: Fiant luminaria * in firmamento coeli, et dividant diem ac noctem; et sint † in signa et tempora, et dies et annos: * Ps. 103, 19. 20. Eccl. 42, 16. 48, 1—11. † Ps. 135, 7.

15. ut luceant in firmamento coeli, et illuminent terram. Et factum est ita.

16. Fecitque Deus * duo luminaria magna; luminare majus, ut praeesset diei; et luminare minus, ut praeesset nocti; et stellas †. * Deut. 4, 19. † Job 9, 9.

17. Et posuit eas in firmamento coeli, ut lucerent super terram;

18. et praeessent diei ac nocti, et dividerent lucem ac tenebras *. Et vidit Deus, quod esset bonum. * Jer. 31, 35.

19. Et factum est vespere, et mane dies quartus.

20. Dixit etiam Deus: Producant aquae reptile animae viventis, et volatile super terram sub firmamento coeli.

a) 1590. spiritus Domini

21. Creavitque Deus Cete grandia *, et omnem animam viventem atque motabilem, quam produxerant aquae in species suas, et omne volatile secundum genus suum. Et vidit Deus, quod esset bonum. * Ps. 103, 26.

22. Benedixitque eis, dicens: Crescite, et multiplicamini, et replete aquas maris! avesque multiplicentur super terram!

23. Et factum est vespere, et mane dies quintus.

24. Dixit quoque Deus: Producat terra animam viventem in genere suo, jumenta, et reptilia, et bestias terrae secundum species suas*! Factumque est ita. * Job 12, 7. 9.

25. Et fecit Deus bestias terrae juxta species suas, et jumenta, et omne reptile terrae in genere suo. Et vidit Deus, quod esset bonum,

26. et ait: Faciamus Hominem * ad imaginem, et similitudinem nostram! et praesit piscibus maris, et volatilibus coeli, et bestiis, universaeque terrae, omnique reptili, quod movetur in terra. * c. 5, 1. 9, 6. 1 Cor. 11, 7. Col. 3, 10. Jac. 3, 9.

27. Et creavit Deus hominem ad imaginem [a]) suam *; ad imaginem Dei creavit illum †; masculum et feminam creavit eos. * c. 2, 7. 21. sqq. Sap. 2, 23. Eccl. 17, 1. † Matth. 19, 4.

28. Benedixitque illis Deus, et ait *: Crescite, et multiplicamini, et replete terram; et subjicite eam, et dominamini piscibus maris, et volatilibus coeli, et universis animantibus, quae moventur super terram †. * c. 8, 17. 9, 1. † Sap. 9, 2.

29. Dixitque Deus: Ecce! dedi vobis omnem herbam afferentem semen super terram, et universa ligna, quae habent in semetipsis sementem generis sui *, ut sint vobis in escam; * c. 9, 3.

30. et cunctis animantibus terrae, omnique volucri coeli, et universis quae moventur in terra, et in quibus est anima vivens, ut habeant ad vescendum. Et factum est ita.

31. * Viditque Deus cuncta, quae fecerat, et erant valde bona. Et factum est vespere et mane dies sextus. * Eccl. 39, 21. Marc. 7, 37. 1 Tim. 4, 4. Jac. 1, 17.

Cap. 2.

Deus completo sex diebus opificio, septimum benedixit: hominem in Paradisum variis arboribus fructiferis, ac fluminibus insignitum posuit; cui Evam ex ipsius costa in adjutorium formavit.

1. Igitur perfecti sunt coeli et terra, et omnis ornatus eorum.

2. Complevitque * Deus die septimo opus suum, quod fecerat; et † requievit die septimo ab universo opere quod patrarat. * Exod. 10, 11. † Exod. 20, 11. 31, 17. Deut. 5, 14. Jes. 40, 28. Hebr. 4, 4.

3. Et benedixit diei septimo, et sanctificavit * illum; quia in ipso cessaverat ab omni opere suo, quod creavit Deus ut faceret. * Exod. 20, 8.

4. Istae sunt generationes coeli et terrae, quando creata sunt. In die quo fecit Dominus Deus coelum et terram,

5. et omne virgultum agri, antequam oriretur in terra, omnemque herbam regionis, priusquam germinaret; non enim plueratDominus Deus super terram; et homo non erat, qui operaretur terram.

6. Sed fons ascendebat e terra, irrigans universam superficiem terrae.

7. Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae; et inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae; et * factus est homo in animam viventem. * 1 Cor. 15, 45. 47. Job 10, 9.

8. Plantaverat autem Dominus Deus Paradisum voluptatis a principio; in quo posuit hominem, quem formaverat.

---

a) 1590. add. et similitudinem

9. Produxitque Dominus Deus de humo omne lignum pulchrum visu, et ad vescendum suave; lignum etiam vitae in medio paradisi, lignumque scientiae boni et mali *. * c. 3, 22.

10. Et fluvius egrediebatur de loco voluptatis, ad irrigandum paradisum, qui inde dividitur in quatuor capita.

11. Nomen * uni Phison; ipse est qui circuit omnem terram Hevilath, ubi nascitur aurum. *Eccl. 24, 35.

12. Et aurum terrae illius optimum est; ibi [a]) invenitur odellium, et lapis onychinus.

13. Et nomen fluvii secundi Gehon; ipse est qui circumit omnem terram Aethiopiae.

14. Nomen vero fluminis tertii, Tygris; ipse vadit contra Assyrios. Fluvius autem quartus, ipse est Euphrates.

15. Tulit ergo Dominus Deus hominem, et posuit eum in paradiso [b]) voluptatis, ut operaretur et custodiret illum.

16. Praecepitque ei dicens: Ex omni ligno paradisi comede;

17. de ligno autem scientiae boni et mali ne comedas. In quocumque enim die comederis ex eo, morte morieris.

18. Dixit quoque Dominus Deus: Non est bonum, esse hominem solum; faciamus ei adjutorium simile sibi *. * 1 Cor. 11, 9.

19. Formatis * igitur Dominus Deus de humo cunctis animantibus terrae, et universis volatilibus coeli, adduxit ea ad Adam, ut videret quid vocaret ea †; omne enim quod vocavit Adam animae viventis, ipsum est nomen ejus.
* c. 1, 20. sqq. † Ps. 147, 4.

20. Appellavitque Adam nominibus suis cuncta animantia, et universa volatilia coeli, et omnes bestias terrae; Adae vero non inveniebatur adjutor similis ejus.

21. Immisit ergo Dominus Deus soporem in Adam; cumque obdormisset, tulit unam de costis ejus, et replevit carnem pro ea.

22. Et aedificavit Dominus Deus costam, quam tulerat de Adam, in mulierem; et adduxit eam ad Adam *. * 1 Cor. 11, 8. 1 Tim. 2, 13.

23. Dixitque Adam *: Hoc nunc os ex ossibus meis, et caro de carne mea; haec vocabitur Virago, quoniam de viro sumpta est.
* 1 Cor. 11, 9 Eph. 5, 28. 31.

24. * Quamobrem relinquet homo patrem suum, et matrem, et adhaerebit uxori suae †; et erunt duo in carne una. * Matth. 19, 5. Marc. 10, 7. Eph. 5, 31. † 1 Cor. 6, 16.

25. Erat autem uterque nudus *, Adam scilicet et uxor ejus; et non erubescebant. * c. 3, 7. sqq.

Cap. 3.

Serpentis astutia; primi parentes Dei præceptum transgrediuntur; atque indicta singulis pœna, e paradiso pelluntur.

1. Sed et serpens erat callidior cunctis animantibus terrae, quae fecerat Dominus Deus. Qui dixit ad mulierem: Cur praecepit vobis Deus, ut non comederetis [c]) de omni ligno paradisi *?
* 1 Cor. 11, 3. 1 Tim. 2, 14.

2. Cui respondit mulier: De fructu lignorum, quae sunt in paradiso, vescimur *; * c. 2, 16.

3. de fructu vero ligni, quod est in medio paradisi, praecepit nobis Deus, ne comederemus; et ne tangeremus illud, ne forte moriamur *. * c. 2, 17.

4. Dixit autem serpens ad mulierem *: Nequaquam morte moriemini †; * 2 Cor. 11, 3. † Joh. 8, 44.

5. scit enim Deus, quod in quocumque die comederitis ex eo, aperientur oculi vestri; et eritis sicut dii, scientes bonum et malum.

6. Vidit igitur mulier *, quod

a) 1590. ibique b) 1590. in paradisum c) 1590. ex omni

bonum esset lignum ad vescendum, et pulchrum oculis, aspectuque delectabile; et tulit de fructu illius, et † comedit; deditque viro suo, qui comedit. * Jac. 1, 14.
† Eccl. 25, 33. 1 Tim. 2, 14.

7. Et aperti sunt oculi amborum. Cumque cognovissent se esse nudos*, consuerunt folia ficus, et fecerunt sibi perizomata.
* c. 2, 25.

8. Et cum audissent vocem Domini Dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem, abscondit se Adam et uxor ejus a facie Domini Dei in medio ligni paradisi.

9. Vocavitque Dominus Deus Adam, et dixit ei: Ubi es?

10. Qui ait: Vocem tuam audivi in paradiso, et timui; eo quod nudus essem, et abscondi me.

11. Cui dixit [a]): Quis enim indicavit tibi, quod nudus esses, nisi quod ex ligno, de quo praeceperam tibi, ne comederes, comedisti?

12. Dixitque Adam: Mulier *, quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno, et comedi.
* Eccl. 25, 32.

13. Et dixit Dominus Deus ad mulierem: Quare hoc fecisti? Quae respondit: Serpens decepit me, et comedi.

14. Et ait Dominus Deus ad serpentem: Quia fecisti hoc, maledictus es inter omnia animantia, et bestias terrae; super pectus tuum gradieris, et terram comedes cunctis diebus vitae tuae.

15. Inimicitias ponam inter te et mulierem *, et semen tuum et semen illius; ipsa conteret caput tuum, et tu insidiaberis calcaneo ejus. * Apoc. 12.

16. Mulieri quoque dixit: Multiplicabo aerumnas tuas, et conceptus tuos; in dolore paries filios, et sub viri potestate eris*, et ipse dominabitur tui †. * 1 Cor. 14, 34.
† 1 Tim. 2, 15. 1 Cor. 11, 3. Eph. 5, 22.
1 Petr. 3, 1. sqq.

17. Adae vero dixit: Quia audisti vocem uxoris tuae, et comedisti de ligno, ex quo praeceperam tibi, ne comederes; maledicta terra in opere tuo; in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitae tuae.

18. Spinas et tribulos germinabit tibi; et comedes herbam [b]) terrae.

19. In sudore vultus tui vesceris pane [c]), donec revertaris in terram, de qua sumptus es; quia pulvis es *, et in pulverem reverteris. * Eccl. 12, 7. 2, 7. 17. Rom. 5, 12. sqq.

20. Et vocavit Adam nomen uxoris suae, Heva; eo quod mater esset cunctorum viventium.

21. Fecit quoque Dominus Deus Adae et uxori ejus tunicas pelliceas, et induit eos,

22. et ait: Ecce! Adam quasi unus ex nobis factus est, sciens bonum et malum*; nunc ergo ne forte mittat manum suam, et sumat etiam de ligno vitae, et comedat, et vivat in aeternum. * v. 5.

23. Et [d]) emisit eum Dominus Deus de paradiso voluptatis, ut operaretur terram, de qua sumptus est *. * c. 2, 5.

24. Ejecitque Adam; et collocavit ante paradisum voluptatis Cherubim *, et flammeum gladium, atque versatilem, ad custodiendam viam ligni vitae.
* Ezech. 1, 10. sqq. 10, 14. sqq.

Cap. 4.

Impius Caïn pium Abel fratrem occidit; et a Deo punitus, ac profugus vitam agens, Henoch genuit: sed et Adam Seth generavit, cui natus est Enos.

1. Adam vero cognovit uxorem suam Hevam; quae concepit et peperit Caïn, dicens: Possedi hominem per Deum.

a) 1590. add. Dominus b) 1590. herbas c) 1590. add. tuo d) 1590. om. et

2. Rursumque peperit fratrem ejus Abel. Fuit autem Abel pastor ovium, et Caïn agricola.

3. Factum est autem post multos dies, ut offerret Caïn de fructibus terrae munera Dominò.

4. Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui, et de adipibus eorum; et respexit Dominus ad Abel, et ad munera ejus *.

* Hebr. 11, 4.

5. Ad Caïn [a] vero, et ad munera illius non respexit *. Iratusque est Caïn vehementer, et concidit vultus ejus. * Prov. 15, 8.

6. Dixitque Dominus ad eum: Quare iratus es? et cur concidit facies tua?

7. Nonne si bene egeris, recipies; sin autem male, statim in foribus peccatum [b] aderit? Sed sub te erit appetitus ejus, et tu dominaberis illius.

8. Dixitque Caïn ad Abel fratrem suum: Egrediamur foras! Cumque essent in agro, consurrexit Caïn adversus fratrem suum Abel, et * interfecit eum. * Sap. 10, 5. Matth. 23, 53. 1 Joh. 3, 12. Judæ 1, 11.

9. Et ait Dominus ad Caïn: Ubi est Abel frater tuus *? Qui respondit: Nescio, num [c] custos fratris mei sum ego? * Ps. 9, 13.

10. Dixitque ad eum: Quid fecisti? vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra *. * Hebr. 12, 24.

11. Nunc igitur maledictus eris super terram, quae aperuit os suum, et suscepit sanguinem fratris tui de manu tua.

12. Cum operatus fueris eam, non dabit tibi fructus suos; vagus et profugus eris super terram.

13. Dixitque Caïn ad Dominum: Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear.

14. Ecce! ejicis me hodie a facie terrae, et a facie tua abscondar, et ero vagus et profugus in terra; omnis igitur qui invenerit me, occidet me.

15. Dixitque ei Dominus: Nequaquam ita fiet; sed omnis qui occiderit Caïn, septuplum punietur. Posuitque Dominus [d] Caïn signum, ut non interficeret eum omnis, qui invenisset eum.

16. Egressusque Caïn a facie Domini, habitavit profugus in terra ad orientalem plagam Eden.

17. Cognovit autem Caïn uxorem suam, quae concepit, et peperit Henoch; et aedificavit civitatem, vocavitque nomen ejus ex nomine filii sui, Henoch.

18. Porro Henoch genuit Irad, et Irad genuit Maviaël, et Maviaël genuit Mathusaël, et Mathusaël genuit Lamech.

19. Qui accepit duas uxores, nomen uni Ada, et nomen alteri Sella.

20. Genuitque Ada Jabel, qui fuit pater habitantium in tentoriis, atque pastorum.

21. Et nomen fratris ejus Jubal; ipse fuit pater canentium cithara et organo.

22. Sella quoque genuit Tubalcaïn, qui fuit malleator et faber in cuncta opera aeris et ferri. Soror vero Tubalcaïn, Noëma.

23. Dixitque Lamech uxoribus suis Adae et Sellae: Audite vocem meam uxores Lamech, auscultate sermonem meum! quoniam occidi virum in vulnus meum, et adolescentulum in livorem meum *.

* v. 15.

24. Septuplum ultio dabitur de Caïn; de Lamech vero septuagies septies.

25. Cognovit quoque adhuc Adam uxorem suam; et peperit filium, vocavitque nomen ejus Seth, dicens: Posuit mihi Deus semen aliud pro Abel, quem occidit Caïn.

26. Sed et Seth natus est filius, quem vocavit Enos; iste coepit invocare nomen Domini.

---

a) 1590. Caïn autem b) 1590. add. tuum c) 1590. numquid d) 1590. add. in

Cap. 5.

Propagatio Adae ac posterorum, annique vitae ipsorum usque ad Noë.

1. Hic est liber generationis Adam. In die, qua creavit Deus hominem *, ad similitudinem Dei fecit illum. * c. 1, 26. 27. 9, 6. Sap. 2, 24. Eccl. 17, 1.

2. Masculum et feminam creavit eos, et benedixit illis; et vocavit nomen eorum Adam, in die quo creati sunt *. * c. 1, 27.

3. Vixit autem Adam centum triginta annis; et genuit[a]) ad imaginem et similitudinem suam, vocavitque nomen ejus Seth *. * Luc. 3, 38.

4. Et facti sunt dies * Adam, postquam genuit Seth, octingenti anni; genuitque filios et filias. * 1 Paral. 1, 1.

5. Et factum est omne tempus quod vixit Adam, anni nongenti triginta; et mortuus est.

6. Vixit quoque Seth centum quinque annis; et genuit Enos.

7. Vixitque Seth postquam genuit Enos, octingentis septem annis; genuitque filios et filias.

8. Et facti sunt omnes dies Seth nongentorum duodecim annorum, et mortuus est.

9. Vixit vero Enos nonaginta annis; et genuit Caïnan.

10. Post cujus ortum vixit octingentis quindecim annis; et genuit filios et filias.

11. Factique sunt omnes dies Enos nongenti quinque anni; et mortuus est.

12. Vixit quoque Caïnan septuaginta annis; et genuit Malaleel.

13. Et vixit Caïnan, postquam genuit Malaleel, octingentis quadraginta annis; genuitque filios et filias.

14. Et facti sunt omnes dies Caïnan nongenti decem anni; et mortuus est.

15. Vixit autem Malaleel sexaginta quinque annis; et genuit Jared.

16. Et vixit Malaleel postquam genuit Jared, octingentis triginta annis; et genuit filios et filias.

17. Et facti sunt omnes dies Malaleel octingenti nonaginta quinque anni; et mortuus est.

18. Vixitque Jared centum sexaginta duobus annis; et genuit Henoch.

19. Et vixit Jared, postquam genuit Henoch, octingentis annis; et genuit filios et filias.

20. Et facti sunt omnes dies Jared nongenti sexaginta duo anni; et mortuus est.

21. Porro Henoch * vixit sexaginta quinque annis; et genuit Mathusalam. * Eccl. 44, 16. Hebr. 11, 5.

22. Et[b]) ambulavit Henoch cum Deo; et vixit, postquam genuit Mathusalam, trecentis annis; et genuit filios et filias.

23. Et facti sunt omnes dies Henoch trecenti sexaginta quinque anni.

24. Ambulavitque cum Deo, et non apparuit; quia tulit eum Deus *. * Eccl. 44, 16. 40, 16. Hebr. 11, 5. Jes. 57, 1. 2.

25. Vixit quoque Mathusala centum octoginta septem annis; et genuit Lamech.

26. Et vixit Mathusala, postquam genuit Lamech, septingentis octoginta duobus annis; et genuit filios et filias.

27. Et facti sunt omnes dies Mathusala nongenti sexaginta novem anni; et mortuus est.

28. Vixit autem Lamech centum octoginta duobus annis; et genuit filium;

29. vocavitque nomen ejus Noë, dicens: Iste consolabitur nos ab operibus et laboribus manuum nostrarum in terra, cui maledixit Dominus *. * c. 3, 17.

---

a) 1590. add. filium b) 1590. et vixit Henoch postquam genuit . . .

30. Vixitque Lamech, postquam genuit Noë, quingentis nonaginta quinque annis; et genuit filios et filias.

31. Et facti sunt omnes dies Lamech septingenti septuaginta septem anni; et mortuus est. Noë vero cum quingentorum esset annorum; genuit Sem, Cham, et Japheth.

Cap. 6.

Hominis peccata fuere diluvii causa: Noë tamen justus inventus est, cui arca fabricanda mandatur, in qua ipse et cunctorum animantium genera serventur.

1. Cumque coepissent homines multiplicari super terram, et filias procreassent;

2. videntes filii Dei filias hominum, quod essent pulchrae; acceperunt sibi uxores ex omnibus, quas elegerant.

3. Dixitque Deus: Non permanebit spiritus meus in homine in aeternum*, quia caro est; eruntque dies illius centum viginti annorum †. *Act. 7, 51. † 2 Petr. 3, 9.

4. Gigantes autem erant super terram in diebus illis. Postquam enim ingressi sunt filii Dei ad filias hominum, illaeque genuerunt; isti sunt potentes a saeculo viri famosi *. *c. 10, 8. Bar. 3, 26. Amos 2, 9. Sap. 14, 6. Eccl. 16, 8.

5. Videns autem Deus, quod multa malitia hominum esset in terra; et * cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore, *c. 8, 21. Matth. 15, 19.

6. poenituit eum *, quod hominem fecisset in terra. Et tactus dolore cordis intrinsecus, * 1 Reg. 15, 29.

7. delebo inquit, hominem, quem creavi, a facie terrae, ab homine usque ad animantia, a reptili usque ad volucres coeli; poenitet enim me fecisse eos.

8. Noë vero invenit gratiam coram Domino.

9. Hae sunt generationes Noë*: Noë vir justus atque perfectus fuit in generationibus suis, cum Deo ambulavit. * c. 5, 22. Eccl. 44, 17.

10. Et genuit tres filios, Sem, Cham, et Japheth.

11. Corrupta est autem terra coram Deo, et repleta est iniquitate.

12. Cumque vidisset Deus terram esse corruptam (omnis quippe caro corruperat viam suam super terram),

13. dixit ad Noë: Finis universae carnis venit coram me; repleta est terra iniquitate a facie eorum, et ego disperdam eos cum terra*. * Eccl. 40, 10. 1 Petr. 3, 20. 2 Petr. 2, 5.

14. Fac tibi arcam de lignis laevigatis; mansiunculas in arca facies, et bitumine linies intrinsecus et extrinsecus.

15. Et sic facies eam: Trecentorum cubitorum erit longitudo arcae, quinquaginta cubitorum latitudo, et triginta cubitorum altitudo illius.

16. Fenestram in arca facies, et in cubito consummabis summitatem ejus; ostium autem arcae pones ex latere; deorsum, coenacula, et tristega facies in ea.

17. Ecce! ego adducam aquas diluvii super terram, ut interficiam omnem carnem, in qua spiritus vitae est subter coelum; [a]) universa, quae in terra sunt, consumentur.

18. Ponamque foedus meum tecum; et ingredieris arcam tu et filii tui, uxor tua, et uxores filiorum tuorum, tecum.

19. Et ex cunctis animantibus universae carnis bina induces in arcam; ut vivant tecum, masculini sexus et feminini.

20. De volucribus juxta genus suum, et de jumentis in genere suo, et ex omni reptili terrae secundum genus suum; bina de omnibus ingredientur tecum, ut possint vivere.

---

a) 1590. add. et

21. Tolles igitur tecum ex omnibus escis, quae mandi possunt, et comportabis apud te; et erunt tam tibi, quam illis in cibum.

22. Fecit igitur Noë omnia, quae praeceperat illi Deus *.

* Hebr. 11, 7. 1 Petr. 3, 20.

Cap. 7.

Ingresso Noë cum suis in arcam, statim aqua omnium montium cacumina 150 diebus superavit, reliquaque animantia submersit.

1. Dixitque Dominus ad eum: Ingredere tu, et omnis domus tua, in arcam; te enim * vidi justum coram me in generatione hac.

* c. 6, 9. Hebr. 11, 7. 2 Petr. 2, 5.

2. Ex omnibus animantibus mundis tolle septena et septena, masculum et feminam; de animantibus vero immundis duo et duo, masculum et feminam.

3. Sed et de volatilibus coeli septena et septena, masculum et feminam; ut salvetur semen super faciem universae terrae.

4. Adhuc enim, et post dies septem ego pluam super terram quadraginta diebus et quadraginta noctibus; et delebo omnem substantiam, quam feci, de superficie terrae.

5. Fecit ergo Noë omnia, quae mandaverat ei Dominus.

6. Eratque sexcentorum annorum, quando diluvii aquae inundaverunt super terram.

7. Et * ingressus est Noë et filii ejus, uxor ejus et uxores filiorum ejus cum eo, in arcam propter aquas diluvii.

* Matth. 24, 37. Luc. 17, 26. 1 Petr. 3, 20.

8. De animantibus quoque mundis et immundis, et de volucribus, et ex omni, quod movetur super terram,

9. duo et duo ingressa sunt ad Noë in arcam, masculus et femina, sicut praeceperat Dominus Noë.

10. Cumque transissent septem dies, aquae diluvii inundaverunt super terram.

11. Anno sexcentesimo vitae Noë, mense secundo, septimodecimo die mensis, rupti sunt omnes fontes abyssi magnae, et cataractae coeli apertae sunt;

12. et facta est pluvia super terram quadraginta diebus et quadraginta noctibus

13. In articulo diei illius ingressus est Noë, et Sem, et Cham, et Japheth, filii ejus, uxor illius, et [a]) tres uxores filiorum ejus cum eis, in arcam;

14. ipsi et omne animal secundum genus suum, universaque jumenta in genere suo, et omne quod movetur super terram in genere suo, cunctumque volatile secundum genus suum, universae aves, omnesque volucres

15. ingressae sunt ad Noë in arcam, bina et bina ex omni carne, in qua erat spiritus vitae.

16. Et quae ingressa sunt, masculus et femina ex omni carne introierunt, sicut praeceperat ei Deus; et inclusit eum Dominus deforis.

17. Factumque est diluvium quadraginta diebus super terram; et multiplicatae sunt aquae, et elevaverunt arcam in sublime a terra.

18. Vehementer enim inundaverunt; et omnia repleverunt in superficie terrae; porro arca ferebatur super aquas.

19. Et aquae praevaluerunt nimis super terram; opertique sunt omnes montes excelsi sub universo coelo.

20. Quindecim cubitis altior fuit aqua super montes, quos operuerat.

21. * Consumtaque est omnis caro quae movebatur super terram, volucrum, animantium [b]), bestiarum, omniumque reptili-

a) 1590. et uxores b) 1590. om. animantium